

Abstrakt

Předmětem této rigorózní práce je úvodní analýza vybraných otázek trestní odpovědnosti právnických osob, která je nezbytným předpokladem pro naplnění hlavního cíle této práce, což jsou compliance programy z hlediska jejich významu pro případné vyvinění právnické osoby z trestní odpovědnosti podle § 8 odst. 2 písm. b) ZTOPO, respektive § 8 odst. 5 ZTOPO a zároveň jako nástroje předcházení trestné činnosti. Práce je zaměřena také na praktická doporučení pro nastavení funkčního compliance programu ve společnosti včetně oznamovatelských systémů (whistleblowing) a krátce pak specifika v oblasti soutěžní compliance.

Rigorózní práce je rozdělena do čtyř na sebe navazujících kapitol. V první kapitole je pojednáno o základních pojmech zákona, jakými jsou působnost ZTOPO, rozsah kriminalizace, konstrukce a podmínky přičitatelnosti trestní odpovědnosti právnické osobě, a dalšími vybranými instituty trestní odpovědnosti právnických osob včetně jejich sankcionování a okolnostmi způsobujícími zánik trestní odpovědnosti. Podstata práce je zachycena v kapitole druhé, ve které jsem se zaměřila na compliance program a compliance management systémy, z čehož vyplynul důvod, proč pokračovat v samostatné kapitole třetí oznamovatelskými systémy (whistleblowing) jako významným nástrojem detekce v souvislosti s transpozicí směrnice o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie do českého právního řádu. Kapitola čtvrtá je krátkým exkurzem do oblasti soutěžního compliance jako specifické oblasti compliance, jež si klade za cíl eliminovat protiprávní jednání narušující hospodářskou soutěž.

Jelikož výklad některých ustanovení ZTOPO není v právní nauce jednotný, uvádím v práci rozcházející se výklady a současně zmiňuji argumenty, proč se přikláním k určitému výkladu. Zpracovávané téma vyvolává řadu otázek, na které jsem se snažila nalézt odpověď v dílčích závěrech k jednotlivým kapitolám. Na základě analýzy příslušných ustanovení zákona a komparace možných řešení pak k některým problematickým ustanovením navrhuji závěry de lege ferenda.

Klíčová slova: trestní právo, trestní odpovědnost, compliance program, whistleblowing